

1 september 2024

Under september vandrar vi genom Lukasevangeliet i kommunitetens lektionarium. Lukasevangeliet är också utgångspunkten i Patrik Hagmans bok *Riket inom räckhåll* som utgavs av EKiBS och Spricka förlag i samband med kommunitetens sommarmöte. Den som har möjlighet kan med fördel låta dessa båda läsevandringar ske parallellt.

Vi som är på plats i Monastero di Bose i mitten av månaden kommer ta del av några av brödernas och systrarnas övningar i *Lectio Divina* som utgår från samma evangelieläsningar. Den andliga läsningen, bibelmeditationen, Jesusmeditationen eller vad vi nu föredrar att kalla idisslandet av det heliga evangeliet ligger till grund också för den bok Patrik försett oss med.

Det stora temat i Lukas är, enligt Patriks utläggning, att Guds rike är inom räckhåll. Till den *stora* berättelsen får hela kyrkan knyta an, och frågan till oss som kommunitet är dessutom hur vår *lilla* berättelse utspelar sig i den stora. Hur ser vägen vidare ut för oss som gemenskap? Vilken är vår särskilda uppgift i Guds rike? Vad är inom räckhåll på kort sikt och på längre sikt?

I förra månads brev skrev jag att jag i det här brevet återkommer till vad jag som kommunitetens preses fångat upp av viktiga samtal under generalkapitlet och tiden därefter och vad jag menar är viktiga steg att ta under det kommande året. Här följer min redogörelse under några rubriker och underrubriker.

Platsens betydelse

Redan vid generalkapitlet för två år sedan prövade vi tanken att bygga en ny plats som kan utgöra ett hem för kommuniteten. Det gemensamma inriktningsbeslut som antogs vid generalkapitlet 2021 lyder:

- att vid årsmötet 2021 besluta att ge råd och styrelse i uppdrag att utforska möjligheten att finna en eller flera lokaler i eller i närheten av Bjärka-Säby där en miljö präglad av Ekumeniska Kommuniteten kan utvecklas.

Då de nya förutsättningarna på Nya Slottet begränsar komuniteten till att vara hyresgäst vid enstaka tillfällen har det sökandet främst ägt rum i relation till familjen Ekman och Vårdnäs Stiftsgård. På stiftsgården är vi också varmt välkomna att hyra in oss men kan utifrån stiftsgårdens uppdrag inte bli så förankrade att det är att betrakta som komunitetens nya hem.

För att ge samtalet med familjen Ekman riktning uttryckte vi oss på följande vis i en skrivelse för två år sedan.

Ekumeniska Komuniteten i Bjärka-Säby söker en plats där komunitetens liv kan komma till fullödigt uttryck. Detta liv innefattar dagliga tideböner, regelbundna gudstjänster, kurser och seminarier samt möjlighet att erbjuda gästverksamhet för längre och kortare vistelser. För detta behövs kapell, gästrum, studiemiljö och köks- och odlingsmöjligheter.

Ekumeniska Komuniteten, med tidskriften Pilgrim och Johannesakademien, kan i dag inbjuda till en rad mötesplatser i Norden. Men det behövs en plats som kan fungera som sammanhållande nav, både för dessa mötesplatser och för enskilda personer i komuniteten. En plats som man kan återkomma till och där rytmen av arbete, bön, studier och gemenskap pågår.

Inriktningen är att skapa en stilla och jordnära plats som kan bidra till både naturen och människorna i trakten kring Bjärka-Säby. Den verksamhet som pågår här ska ske i samklang med Bjärka-Säby egendom, bybor och andra aktörer i trakten.

Med en sådan plats, i eller i närheten av Bjärka-Säby, kan historien och det engagemang som redan finns bland närboende tas till vara. Befintliga anläggningar i trakten är fortsatt naturliga hyresvärdar eller samarbetsparter vid större arrangemang i komunitetens regi.

Ur Ekumeniska Komuniteten i Bjärka-Säbys regel:

Genom den kontemplativa hållningen och gästfriheten önskar komuniteten även tradera arvet från godsägare Oscar Ekman, vars liv och gärning i Bjärka-Säby under 1900-talets första hälft sammanfattades i de två valspråken ora et labora (bed och arbeta) samt esse non videri (vara – icke synas).

Samtalen med familjen Ekman har varit goda men främst förts informellt mellan mig som preses och godsägarna. Vi har gemensamt avvaktat utvecklingen på Nya Slottet och kan nu konstatera att församlingsledningens vägval också i närtid allt mer pekar på ett minskat intresse av att Nya Slottet framgent ska utvecklas som

retreatmiljö. Med det inte sagt att vi inte kan hyra in oss med retreatare där vi fullt ut tar eget ansvar för innehållet.

Min bedömning är att vi nu behöver föra samtalet med familjen Ekman vidare på en mer formell nivå med bredare representation från oss som kommunitet för att samtala vidare kring grundfrågan; om Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby kan fortsätta att utgå från och samlas i Bjärka-Säby även om Nya Slottet inte utgör den huvudsakliga mötesplatsen.

Om svaret blir Ja på den frågan behöver vi skapa fler möjligheter för gäster utanför byn att kunna vistas här. I närtid kan det innebära att enklare boenden med självhushåll iordningställs.

Redan i dag kan den som önskar ta del av bönerytmen och firandet av mässor i Treenighetens kapell och det finns goda förutsättningar bland många i trakten att erbjuda enskilda samtal. Problemet är boendefrågan. Ett enklare boende med självhushåll skulle också möjliggöra för tillresta att tjäna som volontärer vid kommunitetens arrangemang i regionen. Ett tankeexempel är att ett mindre hus med två gästrum, badrum och kök upprättas i närheten av Treenighetens kapell.

Här kan ett tydligare samarbetsavtal med Nya Slottet gällande enskilda gäster också vara ett alternativ.

På längre sikt behöver frågan om en större plats redan nu prövas. Antingen genom ett ökat samarbete kring befintliga fastigheter eller att nya byggnader upprättas.

Ett mer formellt samtal med familjen Ekman där vi ställer mer konkreta frågor än tidigare betyder inte att vi som kommunitet idag fattat några beslut i fastighetsfrågor, men vi behöver ge familjen Ekman möjlighet att förstå våra vägval och ta ställning till de frågor som uppstår kring olika scenarier innan vi som kommunitet har ett mer välgrundat beslutsunderlag att förhålla oss till. En fortsatt gynnsam utveckling av kommunitetens liv i Bjärka-Säby förutsätter, som jag ser det, ett fördjupat samarbete med familjen Ekman.

Vid styrelsemötet den 28 augusti tillsattes en grupp bestående av ordförande Magnus Hurtig, preses Jonas Eveborn, vice preses Emma Audas och styrelseledamot Tore Krogstad som så snart möjligt möter representanter från familjen Ekman.

*

Kan det finnas andra platser som lämpar sig väl för en nyetablering för kommuniteten?

Jag menar att det gör det, men jag tror inte att vi är redo att omfamna sådana möjligheter innan vi fullt ut provat alternativen i Bjärka-Säby.

Något som blev särskilt tydligt för mig genom fördjupande samtal med flera av kommunitetens medlemmar, under och efter sommarens generalkapitel, är att det finns mycket energi, lust och längtan till en plats med ett pågående liv i arbete, studier och bön. Skulle det redan i dag finnas en sådan plats och möjlighet ser man sig inte enbart som besökare utan också som någon som vill bidra till att bära platsen och gemenskapen utifrån sina förutsättningar. Den bild man i dag har av kommuniteten utgår från platsens betydelse.

Till det mer oroande och utmanande som vi behöver ta i beaktande är att vi de senaste åren upprätthållit en verksamhet som till stor del varit en fortsättning av tiden på slottet. Det har visat sig innebära en för stor börda på få personer i region Bjärka-Säby.

Det betyder att vi både behöver bli bättre på att fördela arbetet i den befintliga verksamheten, men inte minst, se att allt som tillkommer av nya projekt och verksamheter kräver nya och fler personer som kan förkroppsliga visionerna.

Vi kommer alltid behöva anpassa verksamheterna utifrån de ideella och anställda personer som bär den. Det är en fråga om urskillning men ibland också om mod att avsluta något för att annat ska få möjlighet att gro och växa.

Jag har fått rådet från många vänner som finns i organisationer som äger sina egna lokaler att så långt möjligt undvika det. Den som inte äger och förvaltar fastigheter kan rikta in sig desto mer på innehållet. Det perspektivet blev om inte annat tydligt för oss under pandemin då vi varken hade lokal eller personalkostnader utöver det vanliga som tickade på även då inga betalande gäster eller deltagare bidrog till ekonomin. De goda råden till trots utesluter jag inte att det är vår väg att äga och förvalta fastigheter, men vi behöver då på alla plan beräkna kostnaderna och börja i rätt ände med organisationen.

*

Husfolk

Det gemenskapsliv på Nya Slottet som till att börja med kallades *kommuniteten*, en kortare tid uppdelning mellan *fraterniteten* och *husfolket* för att landa i det samlade begreppet *husfolk* möjliggjordes till betydande delar av anställd personal i

Pingstkyrkan. För detta riktar vi stor tacksamhet till församlingen. Arbetet som utfördes av församlingens personal har betytt oändligt mycket också för dem i vår kommunitet som levde i husfolket.

Vi ska inte underskatta insatsen som krävs av oss om vi återigen vill erbjuda ett husfolkliv, eller hur vi då skulle benämna det.

Med det sagt tror jag inte att det är omöjligt, men vi behöver likt fastighetsförvaltningen en organisation på plats som svarar mot behoven, ansvaret och komplexiteten i att gestalta en boendegemenskap.

Skulle ett husfolk etableras på en ny plats är det samtidigt inte som att börja om från början. Förutsättningarna är idag helt annorlunda än de var 1996. Från dag ett skulle vi ha mycket mer av innehållet på plats i rytmen av böner, gudstjänster, retreatar och andan i gästverksamheten. Vi skulle ha ett stort nätverk av personer som kan gästföreläsa och bidra till undervisningen. Vi har en tydlig estetik som kan utformas i vitt skilda rum. Från slott till koja. Det har om inte annat renoveringen av Treenighetens kapell visat. En plats där man känner igen sig från första stund även om färgen och formen inte är en kopia utan har tagit hänsyn till det unika på den nya platsen men med tydlig förankring i kommunitetens spiritualitet.

En grundförutsättning vid en nyetablering vore, enligt mig, att några personer upplevde kallelsen att långsiktigt lägga grunden och utgöra ledning och värdskap på platsen. Om den är förlagd till någon av de regioner där det bor kommunitetsmedlemmar som kan utgöra en kärngrupp genom att ta del av livet på platsen och göra volontära insatser behöver den fastboende ledningen inte vara så stor. Det skulle till exempel kunna vara ett par som tillsammans bär uppgiften av platsansvar och ledning av en boendegemenskap. Jag ser regelbundna retreatar och möten på platsen som ett omistligt uttryck som garanterar såväl ett inflöde och utflöde till och från platsen. Det talar också om att platsen behöver vara tillräckligt stor för att rymma såväl permanent boende som gästrum.

När det gäller husfolk har rådet sedan tidigare skissat på möjligheten att förtydliga terminen, året, eller åren som en utbildning. Kanske kan det fungera i formen av utpost till en folkhögskola. Det skulle i sådana fall också innebära visst stöd i fråga om finansiering.

Samtidigt bör vi i dag finna en modell för husfolk som inte enbart riktar sig till unga människor. Här har vi talat om att kunna fungera som sabbatsår,

fortbildning eller del av utbildning för diakoner, präster och pastorer men också erbjuda möjligheten för pensionärer.

Bygga nytt eller flytta in?

Ett möjligt vägval vi kan komma att ställas inför är nybyggnation eller köp av befintliga byggnader. Det skulle likt historien om Nya Slottet också finnas tänkbara donatorer som gärna ser att Ekumeniska Kommuniteten övertar fastigheter som inte längre kan bäras av befintliga organisationer. Vid ett sådant scenario ställs frågan om det geografiska läget på sin spets. Hur mycket är det värt att investera ekonomiskt i en plats före att ta emot en gåva på en annan plats?

De här resonemangen är förstås att betrakta som hypotetiska, möjligtvis också som orealistiskt önsketänkande, men åtminstone jag behöver tänka så här konkret och i flera riktningar för att både visionera och utvärdera hinder längs vägen. Det arbetet görs alltid bättre i gemenskap än på kammaren. Det är samtal jag uppmuntrar i vår kommunitet och som jag upplever att vi närmar oss allt mer.

Scenariot kring en donation med ett övertagande av en befintlig plats är enligt min analys det alternativ som skulle kunna uppstå med kortast framförhållning. Om den dagen kommer är det oss till stor hjälp att pröva de förutsättningarna parallellt med andra tankespår.

Fördjupade samarbeten med andra platser och gemenskaper

Ett viktigt bidrag i samtalet vid generalkapitlet visade på möjligheterna att mer än i dag samarbeta med andra platser och gemenskaper som arbetar i samma riktning. Här har jag redan upplevt det jag skulle vilja benämna som en särskild styrka i delad utsatthet. Det finns flera kloster och gårdar som kämpar och frågar sig hur vägen vidare kan se ut. Jag anar att vi kan komma att se exempel på hur medlemmar ur vår kommunitet genom våra enkla bidrag kan betyda mycket för att uppmuntra vänner på andra platser. En sådan rörelse som redan är påbörjad är då vi arrangerar retreator på flera olika platser. Jag är övertygad om att vi har mycket mer att lära av andra än vad vi har att lära ut. Eller som Martin Buber så kärnfullt uttrycker det; ”allt verkligt liv är möte”.

En lång rad fruktbara samarbeten utspelar sig redan i våra regionala mötesplatser. Oftast handlar det om samarbeten med lokala församlingar. Jag gläds över de många goda exemplen och uppmuntrar alla kommunitetens medlemmar att söka sin plats genom lokalekumeniken.

Projekt och arbetsgrupper

Som ni förstår av det jag skrivit hittills uppfattar jag att komunitetens identitet formats i relation till en plats som betytt oändligt mycket för oss.

I det ligger en risk att vi ser på framtiden med alltför nostalgisk blick – vi vill att så mycket som möjligt ska återgå till hur det en gång var. Vi vill känna igen oss i det som var anledningen till att vi själva kom att uppskatta komunitetens liv och uttryck.

En annan uppenbar risk är att vi lägger för mycket förväntningar i byggandet av en plats att vi missar allt de goda vi redan har och allt nytt som kan växa fram i vår levande gemenskap som inte är platsbundet.

Jag har återkommit till att vi de senaste åren kunnat leva på eftervärmen av åren på Nya Slottet men att det förr eller senare behöver uppstå nya härdar.

Ett av de konkreta områdena som rör själva centrum av komunitetens spiritualitet gäller tidebönerna. Många av oss har danats och övats i det regelbundna bedjandet då vi levt i husfolket eller besökt slottet i samband med retreatar. Här behöver vi mer medvetet än hittills erbjuda möjligheter för flera att också lära sig att leda tideböner. Inspelningen av vecka I i *Tideböner under året* är ett värdefullt verktyg, men vi behöver ”verkstäder” där vi får lära oss hantverket från person till person. Det kan ske när vi möts till sommarmöte men också i regionala grupper och särskilda temadagar.

Precis som Johannesakademien har sin referensgrupp och Pilgrim sitt redaktionsråd kan vi skapa arbets- eller projektgrupper kring vissa intresseområden.

Styrelsen har gett mig som preses i uppdrag att forma grupper som tar sig an olika frågor och idéer.

Två sådana grupper kommer att mötas snart. Den ena kommer arbeta med en uppdaterad kalender när det gäller fest- och minnesdagar i lektionariet. Den andra kommer utforska möjligheten att ge ut poddar med lite olika inriktning i det ekosystem som utgörs av komuniteten, Pilgrim och Johannesakademien.

Jag uppmuntrar den som bär på idéer och ser behov som inte är täckta att vända sig till mig eller någon i komunitetsrådet eller styrelsen för fortsatta samtal.

*

De perspektiv jag redogjort för ger inte en heltäckande bild av komunitetens många uttryck, utmaningar och möjligheter. Jag vill avsluta med att påminna oss om hur identiteten och kallelsen för varje medlem av Ekumeniska Komuniteten i Bjärka-Säby uttrycks i samband med löftesavläggelsen:

Bröder och systrar! Genom dopet har ni upptagits som medlemmar av Guds folk och förväntas vittna om Kristus i ord och gärning. Vill ni genom att inträda i Ekumeniska Komuniteten i Bjärka-Säby bli allt djupare förenade med Kyrkan och medverka till hennes mognad genom bön, helgelse och sökandet av Andens gåvor?

Ni är kallade att i världen vittna om Guds rike och leva så tillsammans att ni blir tecken på Guds kärlek, försoningens hemlighet och Kyrkans enhet.

Kära systrar och bröder: Låt oss uppmuntra varandra att leva i den riktning och längtan som fört oss fram till denna dag och be om Andens ledning över de beslut vi har att fatta på vår fortsatta vandring.

Pilgrim 30 år

I samband med Pilgrims 25-årsjubileum tog Peter Halldorf oss med i en återblick när det gäller tidskriftens tillkomst och första 25 år. Gå gärna tillbaka till månadsbrevet för januari 2019 och ta del av den.

Nu fem år senare kan vi konstatera att utvecklingen av Pilgrim fortsatt varit mycket positiv med utökat omfång, många nya återkommande skribenter och en ökande trend när det gäller prenumeranter.

Ett innerligt tack till Pilgrims redaktion och medarbetare under ledning av Peter Halldorf för den fördjupning som ges genom varje utgåva.

Via tidskriftenpilgrim.se kan ni se mer information om kommande arrangemang kopplade till jubileumsåret.

Sommarmöte med generalkapitel 2025

Komunitetens gängse ordning är att fatta beslut om nästa års generalkapitel under årsmötet. Bokningen var dock inte bekräftad vid det tillfället.

Vid styrelsemötet den 28 september beslutades att Sommarmöte med generalkapitel 2025 äger rum på Nya Slottet Bjärka-Säby 23-27 juli. Det innebär

att mötet förlängs med en dag och sträcker sig från onsdag-söndag. Den ökade kostnaden det innebär arbetar styrelsen redan nu med att finna en modell för så att det inte behöver bli ett oöverstigligt hinder för någon. Vi återkommer med tankarna kring vad en extra dag kan erbjuda.

Liturgisk verksted i Oslo | Lördag 9 november
Metodistkirken Grünerløkka

- 10.00 Jonas Eveborn leder en samtale
for medlemmer, noviser og venner i Ekumeniska
Kommuniteten i Bjärka-Säby
- 11.00 Kaffe
- 11.30 «Løft deres hjerter» Del I
Liturgisk verksted med gjennomgang av
Ørkenmessen i Ekumeniska
Kommuniteten i Bjärka-Säby
Jonas Eveborn
- 13.00 Middagsbønn
Lunsj
- 14.30 Liturgisk verksted Del II
- 17.00 Ørkenmesse
Den forberedende liturgien begynner 16.45

Sted: Metodistkirken Grünerløkka
Thorvald Meyers gate 56 A, Oslo

Påmelding for deg som ønsker lunsj til
Anne-Lie Andersson
E post alch8118@gmail.com
Mobil 97565995

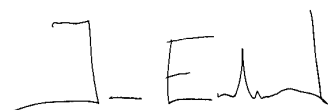
Hvis vanskelig å delta på alt er det mulig å være med på deler av dagen.
Velkommen!

MÅNADSBREV TILL EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

MÄSSOR I REGION BJÄRKA-SÄBY SEPTEMBER 2024

1	16.00	Vårdnäs stiftsgård <i>Enheten i Kristus</i>
3	20.30	Treenighetens kapell <i>Minnesdag Gregorius den store</i>
8	8.00	Vist kyrka <i>Högmässa</i> Firas i gemenskap med deltagarna i Pilgrims jubileumshelg
14	8.00	Treenighetens kapell <i>Festdag - Det Heliga korsets upphöjelse</i>
21	18.00	Treenighetens kapell <i>Festdag - Evangelisten Matteus</i>
25	18.00	Treenighetens kapell <i>Ökenmässa</i>

Guds frid

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'J' followed by 'EW' and a flourish.